

Pani

Urszula Paśławska

Przewodnicząca Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
Sejm RP

Pani

Gabriela Lenartowicz

Przewodnicząca Podkomisji stałej do spraw monitorowania gospodarki odpadami
Sejm RP

Szanowne Panie Przewodniczące,

w imieniu Konfederacji Lewiatan reprezentującej przedsiębiorców funkcjonujących w całym łańcuchu dostaw, od producentów, przez logistykę, po handel detaliczny, **wyrażamy zdecydowany sprzeciw wobec deklarowanego kierunku rozszerzenia systemu kaucyjnego o kolejne rodzaje opakowań**, bez jakichkolwiek konsultacji z przedstawicielami branż zaangażowanych w system kaucyjny oraz bez oceny efektywności operacyjnej i kosztowej obecnego modelu. W naszej ocenie decyzje o rozszerzeniu systemu powinny zostać poprzedzone rzetelną analizą jego funkcjonowania oraz rzeczywistych kosztów.

Z niepokojem przyjmujemy publiczne wypowiedzi wskazujące, że decyzja o objęciu szkła jednorazowego systemem kaucyjnym została de facto przesądzona, a dyskusja dotyczy jedynie terminu jej wejścia w życie. **W naszej ocenie tak istotna zmiana wymaga odłożenia debaty i ostatecznej decyzji do czasu ustabilizowania obecnego systemu, przyjęcia ustawy o Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta oraz pełnego uwzględnienia kierunku wynikającego z rozporządzenia PPWR.**

System kaucyjny jest nadal na etapie rozwoju - trwa dostarczanie urządzeń, integracja informatyczna i logistyczna oraz prace nad organizacją parasolową. Proces ten potrwa jeszcze około dwóch lat, dlatego dziś nie sposób ocenić liczby operatorów, skali udziału handlu ani rzeczywistych kosztów i efektywności systemu.

Szkoło jednorazowe jest jednym z najbardziej problematycznych strumieni w systemach kaucyjnych. Oznacza większą masę opakowań, wyższe koszty transportu i emisyjność, większe ryzyko stłuczeń oraz konieczność zapewnienia dodatkowej przestrzeni, specjalnych

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

pojemników, personelu i procedur BHP. W praktyce wymagałoby to kosztownej rozbudowy infrastruktury, w tym zakupu kolejnych urządzeń nieprzystosowanych dziś do obsługi szkła, a w wielu sklepach – zwłaszcza małych i sąsiedzkich – brakuje na to miejsca. Już obecnie obsługa zbiórki butelek plastikowych i puszek generuje istotne obciążenia operacyjne, kolejki do automatów i dodatkowe godziny pracy personelu, a dołożenie ciężkiej i kruchej frakcji mogłoby doprowadzić do paraliżu placówek.

Dodatkowym wyzwaniem byłoby bezpieczne i higieniczne gromadzenie szkła, w praktyce często po jego stłuczeniu, co wymaga odrębnych, odpornych pojemników, ich mycia, odpowiednich środków transportu oraz obsługi przez przeszkolony personel. Tworzy to ryzyka dla pracowników i klientów oraz wymaga uzgodnienia standardów z właściwymi służbami sanitarnymi. Nie ma również pewności, że objęcie systemem kaucyjnym tzw. małpek skutecznie ograniczy ich porzucanie w przestrzeni publicznej, ponieważ problem ten wynika przede wszystkim z zachowań konsumenckich i chęci zachowania anonimowości przy zakupie oraz konsumpcji alkoholu. **Dlatego rozszerzenie systemu może istotnie zwiększyć koszty i obciążenia handlu, nie gwarantując jednocześnie rozwiązania problemu odpadów szkła jednorazowego w przestrzeni publicznej.**

Warto podkreślić, że obecnie funkcjonujące zasady zbiórki opakowań kaucyjnych w placówkach handlowych są kwestionowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Sanepid), co prowadzi do nakładania kar na personel i prowadzących sklepy realizujących ustawowe obowiązki zbiórki. Organy kontrolne:

- Podważają fundamenty samoobsługowego systemu zbiórki tj. wykorzystywanie butelkomatów wewnątrz placówek handlowych twierdząc, że ustawienie butelkomatu w sali sprzedaży zagraża bezpieczeństwu żywności. Analogiczny argument stosowany jest do zbiórki manualnej nie pozostawiając sklepom żadnej akceptowanej formy zbiórki poza wyprowadzeniem procesu zbiórki oraz magazynowania opakowań poza sklep (co jest często technicznie, prawnie lub finansowo nie możliwe).
- Zarzucają brak kontroli nad zachowaniem konsumentów, którzy wnoszą na teren sklepu nieumyte opakowania z resztkami napojów w ciekących workach. Mimo wyraźnego zakazu w regulaminach placówek, nie ma możliwości wyproszenia każdego klienta z zabrudzonym opakowaniem kaucyjnym ze sklepu.
- Zarzucają sklepom skrzyżowanie ścieżek czystej i brudnej (towarów i opakowań kaucyjnych) - czego nie można uniknąć w sytuacji zbiórki surowców wtórnych w sklepach spożywczych.

Wymagają posiadania wydzielonych, oddzielnych pomieszczeń do zbiórki i magazynowania przyjmowanych opakowań kaucyjnych. Zdecydowana większość placówek handlowych w Polsce nie dysponuje technicznymi ani architektonicznymi możliwościami wybudowania odrębnych, izolowanych pomieszczeń ze specjalnym przeznaczeniem wyłącznie na zbiórkę

i magazynowanie opakowań kaucyjnych. Rozszerzenie systemu o jednorazowe butelki szklane – które są cięższe, podatne na stłuczenia oraz stwarzają realne ryzyko skaleczeń podczas sprzątania – drastycznie pogłębi ww. problemy i całkowicie sparaliżuje funkcjonowanie sklepów. Rozszerzenie systemu o nową, problematyczną frakcję nie może mieć miejsca w sytuacji, gdy dotychczasowe zasady zbiórki nie uzyskały aprobaty organów kontrolnych, a system nie został uregulowany na linii MKiŚ – Główny Inspektorat Sanitarny.

Priorytetem powinno być obecnie przyjęcie dobrej ustawy o Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta gwarantującej efektywność kosztowej i operacyjnej obecnego systemu. Dopiero po ustabilizowaniu jego podstaw można rozważać ewentualne rozszerzenia zakresu. W przeciwnym razie dodatkowe obowiązki zwiększą koszty przedsiębiorców i konsumentów oraz utrudnią rozwój systemu.

Potencjalne zmiany muszą być także spójne z PPWR, które promuje rozwiązania wielokrotnego użytku i ponownego napełniania, a kolejne akty delegowane i wykonawcze będą pojawiać się w następnych latach, w tym w perspektywie 2028 r. Przesądzanie dziś wejścia szkła jednorazowego do systemu, a następnie dokonywanie kolejnych korekt ustawy, pogłębiłoby niepewność regulacyjną.

Zasada pewności prawa wymaga, aby przedsiębiorcy mogli planować inwestycje, logistykę i zobowiązania kontraktowe w oparciu o stabilne przepisy, bez ryzyka nagłych i nieprzewidywalnych zmian regulacyjnych.

W związku z powyższym apelujemy o:

1. Wstrzymanie debaty i ostatecznej decyzji w sprawie szkła jednorazowego co najmniej do czasu ustabilizowania systemu kaucyjnego, przyjęcia ustawy ROP na opakowania oraz przeprowadzenia rzetelnej OSR.
2. Zebranie przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska rzeczywistych danych o kosztach funkcjonowania systemu kaucyjnego u poszczególnych operatorów, ich kompleksowa ocena pod kątem efektywności kosztowej i operacyjnej oraz podjęcie działań zwiększających efektywność całego systemu.
3. Prowadzenie ewentualnych prac wyłącznie w oparciu o analizę skutków regulacji, pełne konsultacje z interesariuszami oraz harmonogram spójny z ROP i PPWR.
4. Utrzymanie zbiórki szkła jednorazowego w gminnym systemie selektywnej zbiórki jako rozwiązania bardziej zrozumiałego dla mieszkańców i efektywnego dla tego strumienia odpadów.

W naszej ocenie przesądzanie dziś o objęciu szkła jednorazowego systemem kaucyjnym byłoby decyzją przedwczesną, zwiększającą koszty dla przedsiębiorców i konsumentów oraz mogącą obniżyć efektywność polskiego systemu gospodarki opakowaniami.

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

W przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących przedmiotowej kwestii, właściwą osobą do kontaktu jest p. Piotr Mazurek, Zastępca Dyrektora Departamentu Energii i GOZ Konfederacji Lewiatan, e-mail: pmazurek@lewiatan.org; tel. kom. 573 330 864. Wyrażamy pełną gotowość do współpracy w tym zakresie.

Z poważaniem

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

1. **Pan Andrzej Domański** – Minister Finansów i Gospodarki
2. **Pan Anita Sowińska** – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska
3. **Pan Maciej Białek** – Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Klimatu i Środowiska
4. **Pan Ryszard Petru** – Przewodniczący Komisji do Spraw Deregulacji
5. **Członkowie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa**
6. **Pan Bartłomiej Pejo** – Przewodniczący Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy